

MARIBORSKI DELAVEC

Političen list.

Naročnina znaša:

Z dostavljanjem na dom ali po pošti K 6.50 mesečno.
četrtletno K 19.50.
Če pride naročnik sam v uredništvo po list: Me-
sečno K 6.—. — Inzerati po dogovoru.

List izhaja vsak delavnik opoldne.

Posamezna številka stane 40 vin.

Uredništvo in uprava:

Mariborska tiskarna (Edm. Schmidova
ulica št. 4.)

Telefon uredništva št. 276, uprave št. 24.

Wilson

in jadransko vprašanje.

Pariški poročevalec tržaškega dnevnika »Era Nuova« je obelodanil Wilsonov načrt za rešitev jadranskega vprašanja, ki ga je vsebovala zadnja ameriška nota Italiji. Nota se glasi v glavnem:

Meje v Istri.

Vzhodna italijanska meja naj se določi ob gotovi točki na reki Raši, zapadno od Plomina in naj se vleče proti severu do Karavank. Italija dobi Labin. Obala, ki bo na ta način pripadla Italiji (od izliva Raše do meje svobodne reške države), bo nevtralizirana. Isto velja tudi za obalo proti jugu do promontorskega rta.

Neodvisna reška država.

Neodvisna reška država bo obsegala meje, ki jih je določil Wilson, t. j. mesto in njegovo neposredno zaledje. Zveza narodov bo imela nad to državo absolutno kontrolo in bo skrbela, da bo vodila administrativno

upravo vlada, ki jo bo določila posebna komisija. Zveza narodov bo nadzorovala tudi luko in železnice, ki bodo upravljane v interesu mesta in onih držav, katerim je Reka naravni dohod k morju. Po petih letih se izvrši na celem reškem ozemlju plebiscit. Ako Italija ne pristane na plebiscit, ne bo dobila Reka nobenega statuta, drugače pa dobi mesto autonomijo, ki bo enaka oni, ki jo je imela Reka pod madžarsko vlado. Italijanska suvereniteta je izključena.

Dalmacija.

Država Srbov, Hrvatov in Slovencev bo imela popolno oblast nad celo Dalmacijo s pridržkom, da dobi Zader posebno upravo v svrhu ohranitve italijanskega značaja mesta. Zader bo svobodno mesto. Oblika in delokrog vlade se bosta določila z jugoslovansko državo. V slučaju nerazporazumljenja med mestom in jugoslovanskim kraljestvom bo odločevala zveza narodov. Italija dobi sledeče otoke: skupino pri Pelagružu, Vis in otočiče zapadno od Visa, Lošinj in Unije. Slovansko pre-

bivalstvo na Visu dobi popolno krajevno autonomijo pod italijansko suvereniteto. Vsi otoki ob dalmatinski obali, kakor tudi morsko področje, ki jih obdaja, bo neutralno. Najjužnejša točka te zone bo luka Zaton pri Dubrovniku in otok Koločep. Vse tri skupine italijanskih otokov spadajo v to neutralno zono.

Albanija.

Italija dobi mandat v Albaniji. Italija ne bo smela izkoriščevati produkte zemlje ali jih upotrebljavati v vojne svrhe. Okolica Valone bo neutralna. Jugoslovani imajo pravico, graditi in upravljati železnice v severni Albaniji in se posluževati mednarodnih privilegijev v kolikor se ti nahajajo v novi konvenciji med zaveznimi in asociiranimi državami. Jugoslovani imajo pravico plovitbe na Bojani toda s pogojem, da pripade Črnagora Jugoslaviji. Mesto Valona in najožje zaledje postane popolna posest Italije.

Neutralne zone in železnice

Italija dobi pravico tranzita brez posebnih pridržkov in z gotovimi ga-

Radivoj Rehar.

DOMA.

Po bliskovo je drvel vlak skozi deževno noč, puhanje lokomotive in enakomerno drdranje koles, se je mešalo s šumom deževnih kapelj, ki so bile ob strehe vagonov. Potniki so drimali, samo jaz in pisar Gašpar Lemež sva slo-nela ob zastrtem oknu in pušila. Plavkast dim se je vil po kupeju tretjega razreda ter se mešal z vzdušno soparico, ki ga je napolnjevala. Moje misli so romale bogvedi kod po temnih davno pozabljenih poteh, v duši pa je bila tesnoba, brez mej in brez obrežij. Zgodi se včasih, da prime človeka temno razpoloženje, ne ve čemu, ne ve zakaj, samo to ve, da je v srcu tesnoba in v duši bolest, silna in neizmerna.

Tudi Gašpar je molčal in mislil . . .

— Kaj misliš, Gašpar? — Vprašanje je presekalo kaos ropotanja ter potrkalo na samotno pisarjevo dušo, kakor nepričakovan posetnik na duri svojega prijatelja.

— Kaj misliš, Gašpar? . . .

— O domu, je odvrnil in po izrazu obraza sem spoznal, da trpi. Odrgnil je dogorelo cigareto, segel z desnico med lase, pogladil razmršene brke ter se zagledal v strop, kjer se je okrog brleče sveče podilo par debelih pisanih vešč.

— Ti še ne veš te povesti. Nihče razen moje izmučene duše je ne ve. Dobil sem dopust

in se napotil — veš kam? Ne v ganeš . . . Domov! Da, domov sem se napotil, tja, kjer nisem bil že toliko dolgih let.

— In kje si doma?

— To je ravno, se je nasmehnil Gašpar, a ta njegov smehlaj je bil rezek in temen, kakor novemberska noč.

— Kje sem doma? Nikjer! To je usoda tistih, ki niso imeli nikoli doma, usoda sinov in hčera nemaničev, ki so bili letos tu, drugo leto tam, ki so poznali ves svet, vse ljudi, celo slovansko domovino, le svojega doma, svojega lastnega zavetišča, kamor bi se napotili ob uri bridkosti, da se odpočijejo in navžijejo tihe in mirne udobnosti, le tega niso poznali nikoli. Ptica ima gnezdo, polh ima duplo, mravlja mravljišče, le ti, sin človekov, le ti, sin nemaničev nimaš ne gnezda, ne dupla, ne mravljišča . . .

In vendar sem se napotil domov; ne na oni dom dragih in milih, ker ga ni, kakor ni dragih in ni milih, ampak na dom moje — mladosti. Ker, če ti je kak kraj mil in drag, je to gotovo tisti kraj, kjer si preživel svoja zorna leta, kjer si vžil edino čisto srečo, ki ti jo zamoreta nuditi svet in življenje. Kraj, na katerega te vežejo prvi spomini, ki si jih je ohranila duša iz tistih dni, ko se je prvič zavedla same sebe in svojega obstoja.

Tja sem se torej napotil. Ko sem sedel v vlaku in so brzele mimo mene vasi, njive, polja,

travniki, gozdovi, mi je bilo tako neizmerno praznično pri srcu, kakor še skoro nikoli. Venomer sem mislil na spomine, ki sem jih upal najti tam doli v tisti vasi. Po vrsti so stopali predme, po vrsti, kakor so bili: najprej majhni, potem večji in največji, končno pa prav poslednji — spomin na njo, na mojo Miro, na mojo prvo in zadnjo resnično ljubico. Štel sem postaje, štel njive, travnike, drevesa in čimboli je rastlo njihovo število, tem bližje sem čutil cilj. Še par postaj, še nekaj desetih senožeti in njiv, še nekaj stotin dreves in na mestu bom: doma. Kako bi ga pozdravil? V srcu sem čutil dolžnost, da bi moral pasti na kolena in poljubiti tisto blagoslovljeno zemljo spominov. Končno se je vlak vendarle vstavil na poslednji moji postaji. Nisem čakal, da bi prav pristal, skočil sem ven, še ko se je pomikal — in glej: takrat se je zgodilo kar samo od sebe. Zadel sem z nogami ob tračnico sosednje proge ter padel naravnost na zemljo, vzdolž in s celim telesom, tako, da so se mi ustnice same od sebe dotaknile tal. Ni bil prijeten, ta prvi poljub, toda kedo, ki se je pripeljal čez dolga leta blodenja in tavenja po tujih, mrzlih krajih zopet enkrat domov, kedo bi preklinjal ta hip? Vstal sem, po tem prvem pozdravu; se postavil na noge, stisnil pod pazduho popotni kovček ter se nameril v vas.

(Dalje sledi).

rancijami za železniško progo do Jesenic, čeprav teče ta proga po jugoslovanskem ozemlju. Del ozemlja vzhodno od ameriške črte v Istri, mora biti za vedno neutraliziran. To ozemlje bo obsegalo poleg teritorija svobodne reške države ozek pas zemlje, ki bo segal proti severu do vznožja Karavank.

Stališče Amerike.

V noti je izraženo obžalovanje ameriške vlade, ker mora konstatirati, da italijanska vlada noče razumeti te pogodbe, ki odgovarja velikodušno in pravično njenim interesom. Koncesije glede Labinja, Lošinja in Unija ter mandat v Albaniji so Italiji le tedaj na razpolago, če sprejme Italija gori označene točke. Predlog, naj bi imela Reka svoj lastni statut po italijanski želji, nadalje da bi imel Zader italijansko diplomatsko zastopstvo itd. je popolnoma nedopusten. Italijanski delegati, ki so predlagali podobne modifikacije, so napravili na ameriško vlado najslabši utis.

Tako nota Zedinjenih držav. Značilno je, da se o našem slovenskem Primorju v tej noti ne govori. Naša Goriška in ostali del zasedenega ozemlja so takorekoč že v absolutni oblasti Italije. To je dejstvo, v katero se moramo uživati, obenem pa nadaljevati svoje delo za končno osvobojenje naših podjarmljenih bratov.

Begunci! Izseljenci!

V Mariboru se je osnoval okrajni odbor «Narodnega sveta za zasedeno ozemlje», ki ima med drugim tudi nalogo, reprezentirati in zastopati vse begunce in izseljence, bodisi iz Primorja ali iz Koroške, zlasti pa v vprašanju podpor, prehrane, preskrbe stanovanj, zaposlitve, izselitve in naselitve, trgovine in obrti, ureditve službenega razmerja javnih in privatnih uradnikov, preskrbe invalidov, vdov in sirot, posebno pa preskrbe dijaštva. Radi tega je treba predvsem, da izve odbor natančno število vseh v Mariboru in v mariborskem političnem okraju živečih beguncov in izseljencev. Zato pozivlja podpisani odbor vse v Mariboru in mariborskem političnem okraju živeče begunce in izseljence ne glede na to, če so se že javili, da javijo do — 26. decembra t. l. — na spodaj označeni naslov potom dopisnice, v svojem lastnem interesu, ne glede na stan, spol in starost: 1. ime, priimek in stan, 2. ime, so-proge, 3. ime, starost in poklic rodbinskih članov, 4. občino v zasedenem ozemlju, v kateri so zainteresirani, 5. natančen sedanj naslov in 6. morebitne opombe. Vsi oni, ki prečitajo ta poziv, se prosijo, da o tem obveste tudi svoje prijatelje in znance, zlasti one, ki žive raztreseni po deželi. Sedež odbora se nahaja v Narodnem domu v prvem nadstropju. Naslov: «Narodni svet za zasedeno ozemlje». (Begunska pisarna). Maribor, Narodni dom, I. nadstropje.

Narodni svet za zasedeno ozemlje.

Politični pregled.

Odgoditev narodnega predstavništva. Ministrski svet je imel 15. t. m. sejo, na kateri je bil podpisan ukaz o dvomesečni odgoditvi narodnega predstavništva.

Generalna konzulata v Pragi in Newyorku ustanovi naša država.

Občinske volitve. Predsednik deželne vlade je izdal okrajnim glavarstvom navodila za priprave za izvršitev občinskih volitev na podlagi splošne in enake volilne pravice. Volitve v Sloveniji se bodo vršile kmalu po novem letu.

Dobre odnošaje med N. Avstrijo in Jugoslavijo, katere si je želel dr. Renner v svojem nedavnem govoru, motijo pred vsem nekateri hujškaški celovski in graški listi s svojim pisanjem, ki je vsaki resnici v zasmeh. Tako se drzne v eni zadnjih števil celovski nemški organ blatiti celo mrtve. O znanem boritelju za jugoslovansko stvar, nadp. Malgaju je nakopičil list «Freie Stimmen» gorostasne laži, češ da je omenjeni junak delal v svojem lastnem interesu in v sebične namene. Naj omenimo samo par stavkov iz tega lista: «Nadporočnik Malgaj je pred Guštanjem odvezal bežečim avstrijskim četam konje, katere je potem prodajal kmetom ter pri tem zaslužil nad 300.000 K. Za obrambo Guštanja je zahteval brzojavno od ljubljanske deželne vlade, da mu prepusti grad grofa Thurnā i. t. d. O mrtvem junaku, ki je žrtvoval svoje mlado življenje za našo jugoslovansko stvar, si je narod že vstvaril svojo sodbo, kateri vsa nemška klevetenja ne morejo škoditi. Strup, ki ga brizga med naše ljudstvo avstrijsko časopisje, ne bo učinkoval, škodil bo le Avstrijcem samim.

Zanimivo priznanje laškega lista „Il Secolo“. Milanski list «Il Secolo» prinaša pismo nekega svojega sotrudnika, v katerem piše o nasprotjih med Čehi in Slovaki. V komentariu pobija dopisnikova izvajanja ter pravi: «Nasprotja med Čehi in Slovaki so, kakor ona med Hrvati in Srbi v Jugoslaviji, le posledica krivične zgodovine, ki jih je doslej kulturno, politično in geografično delila, ki pa jih bo skupno življenje, v eni in isti državi, že po nekaj letih popolnoma izbrisalo.» Do tako objektivne trditve se doslej še noben laški list ni pospel.

Gospodarska zveza med Čehoslovaško-Avstrijo in Jugoslavijo. «Neues Wiener Journal» javlja iz Ženeve: V pariških dobropoučenih krogih se zagotavlja, da je gospodarska zveza med Čehoslovaško, N. Avstrijo ter Jugoslavijo že gotova stvar. Na Quai d'Orsayu menijo, da bo postala Madžarska prejkoslej angleška interesna sfera, kateri nasproti bo tvorila omenjena zveza nekaj protiutež.

Avstrija pred državljansko vojno. Pred par dnevi smo objavili vest, da so delavski sveti na Dunaju oborožili nad 70.000 delavcev, sedaj pa poroča «Arbeiter Zeitung», da so nemški reakcionarci na Tirolskem, kakor tudi drugod oborožili neaktivne gažiste in deželno brambo. Omenjeni list poziva vlado, naj z onergičnimi ukrepi prepreči državljansko vojno.

Italija proti blokadi Rusije. «Lokal-anzeiger» javlja iz Rima preko Kodanja, da se je italijanska vlada pridružila predlogu zbornice, da se blokada sovjetske Rusije

ustavi ter da se stopi v pogajanja z ruskimi obmejnimi državami. Ista brzojavka poroča tudi, da se nahaja Gabriele D'Annunzio na poti v Rim.

Nameni antante v Srednji Evropi. Po vesteh iz antantnih diplomatskih krogov se bodo države Srednje Evrope razdelile v gospodarska območja posameznih antantnih velesil. Z ozirom na to, bo Nemška Avstrija prišla še bolj pod francoski vpliv nego je bila doslej.

Odgovor senata na prestolni govor. V odgovoru senata na prestolni govor ob otvoritvi laškega parlamenta, so med drugimi tudi sledeči stavki: «Mi smo vstopili v vojno, da se bijemo za blagor vsega človeštva in naša zmaga pri Vittorio Veneto je prinesla odrešenje vsem narodom. Za imperijalistične cilje se nismo borili nikoli.» Nekoliko dalje pa: «Naša pravična stvar mora zmagati; mi nočemo podjarmiti nobenega pripadnika tuje narodnosti; mi zahtevamo samo naše brate, zahtevamo samo Reko, Dalmacijo, Julijsko Benečijo itd.» Logično mislečemu človeku se zdi, da so ti ljudje od samega vpitja: «Eviya Fiune, eviva Dalmazia!» že popolnoma znoreli, kajti sicer bi ne mogli zaiti v taka gorostasna protislovja.

Italijani za samoodločbo — Ukrajincev. «Il Secolo» govoreč o delitvi ukrajinskega naroda, po pariški mirovni konferenci, pravi: «Proti tej krivici smo mi že opetovano povzdignili svoj pravičen glas. Čas bi že bil, da bi na merodajnih mestih uvaževali nasvete onih, ki zahtevajo odstranitev vseh krivic, zagrešenih nad posameznimi narodi in njihovo lastno voljo!» Toda za nas, Jugoslovane, to ne velja, to velja le za — Ukrajince, za Albance, Culukafre, Hotentote i. t. d.

Dnevne vesti.

Rojstni dan prestolonaslednika Aleksandra. Včeraj, na rojstni dan našega prestolonaslednika, se je vršila v stolnici slovesna služba božja, katere so se udeležile vojaške in civilne oblasti ter mnogo občinstva. Mesto je bilo v zastavah.

Nova zastava kraljevske hiše. Nova zastava naše dinastije je sestavljena iz državnih barv: modre, bele, rdeče. V sredi je dvoglavi srbski orol s povzdignjenimi krili. Na glavah je krona carja Lazarja. Na ščitu, ki se nahaja na orlovih prsih, so grbi Srbije, Hrvatke in Slovenije.

Markiranje bankovcev in draginja. Vkljub vsem odredbam, naredbam in komisijam se cene nočejo znižati. Markiranje bankovcev naj bi vsaj ustavilo zvišanje cen, toda nekateri trgovci šele sedaj povišujejo svojevoljno cene. Ravnotako je s cenami v kavarnah, kakovost je vedno slabša, peciva vedno manje, cene pa skoraj vsak teden večje. V izložbah se nahajajo še vedno potrebščine brez navedbe cene. Naše oblasti naj bi strogo pazile, da se tozadevne odredbe naše vlade točno izpolnjujejo.

Tobačne karte ne pomagajo dosti kadičcu, da bi prišel do svoje zlahodne travice, če trafikantinja v kljub vsem naredbam proda ves tobak, še prej ko pride posestnik karte po svojo pičlo odmerjeno porcijo. Na eni strani je rečeno, da brez karte ne dobi nihče tobaka, na drugi strani pa prodajajo v trafikah tobak brez karte. Opozorjamo merodajno oblast na to samovoljno početje nekaterih mariborskih trafikantinj.

Valutno in draginjsko vprašanje je stopilo zopet v ospredje. V Belgradu se je sestavila posebna komisija, ki naj bi končno rešila vprašanje valute. Dr. Iv. Tayčar v «Slov. Narodu» so že v naprej izraža svoje nezaupanje tej komisiji. Od vseh strani se oglašajo sveto-

valci, kako naj se valuta oz. zamenjava kron za dinarje izvrši. Ker je dobila Jugoslavija po dodatni mirovni pogodbi velike gospodarske ugodnosti, bo mogoče sedaj rešiti vprašanje tako, da bo ostalo pri prvotni odločitvi 3:1. Na vsak način mora o tem odločiti parlament. — Boj proti draginji nadaljuje vlada z vsemi sredstvi. Po vseh mestih delujejo komisije, ki kontrolirajo cene. Delo vlade je velike važnosti izvršiti pa ga bo mogla le s sodelovanjem ljudstva. Dolžnost vsakega posameznika je, da pripomore k uspehu. Ako homo zopet uredili svoje gospodarstvo in postavili trgovino na trdna tla, potem bo za vse boljše. Prekupčevalce in oderuhe je treba uničiti. Želimo, da bi imela vlada uspeh in da bi pri tem res dosegla one, ki so krivi, da draginja raste. Zato naj jo javnost podpira.

Demonstracijski štrajk državnih nastavljenecy. Danes od 10. do 13. ure počiva v vseh državnih uradih delo v znak protesta proti zavlačevanju izplačila v Beogradu dovoljenih draginskih doklad in dnevnic. Štrajk je izpeljan v celem kraljestvu in nima nobene politične ali državne nevarne tendence.

Vprašanje avstrijskega vojnega posojila. Pod predsedstvom škofa Jegliča, župana dr. Tavčarja in tovarnarja Drag. Hribarja se je sestavil v Ljubljani odbor, ki se bo pečal z vprašanjem avstrijskega vojnega posojila v Sloveniji, kjer se je podpisalo nad 400 milijonov kron.

Mestnemu deškemu zavetišču so darovali za božičnico G. Iv. Potočnik, čevljar 2 para čevljev v vrednosti 200 K, g. Hauer 10 K, g. Peter Kozina, veletržec v Ljubljani 150 K, ga. Ana Rossmann zaboj jabolk. Nadaljne darove sprejema vodstvo zavoda v Schmiderejevi ul. 26./I.

Prostovoljna požarna bramba na Pobrežju pri Mariboru priredi dne 31. t. m. Silvestrovo večer v Rojkovi gostilnišna Spod. Pobrežju. Začetek ob 7. (19.) uri zvečer. Konec zjutraj. Vstopnina 2 K za osebo. Spored: Petje, koncert, božično drevo, žive slike, izpremena leta in ples. Cenjeni prijatelji in dobrotniki tega društva se uljudno vabijo, da posetijo to prireditvev.

Počeviši z dnem 15. decembra t. l. se odpre pri vseh poštah uradih v Prekmurju, kateri so imenovani v krožnici od 7. novembra št. 4725, popoln denarni promet, to je vplačevanje ter izplačevanje poštah nakaznic, sprejemanje in izdajanje denarnih pisem, sprejemanje paketov, ki so obremenjeni s povzajem, sprejemanje in izdajanje pisemskih poizetnih pošiljk, ter poštah nalogov. Paketno tvarično naj sprejemajo uradi do preklica le na lastno odgovornost pošiljateljev in brez jamstva poštne uprave.

Predavanja se vrše po vseh naših mestih, v Ljubljani jih prireja «Akademija», v Trstu «Ljudski oder», v Celju se je tudi osnoval predavateljski odbor, samo pri nas, v Mariboru, se nihče ne gane. Želeti bi bilo, da bi se tudi pri nas uvedla v sedanjem dolgočasnem zimskem času javna predavanja.

Prodajalnica pomožnega odbora. Za manj imovite se bo oddalo v prodajalnici v Freihaugasse kot božično darilo moka po kg K 1 — in mast po kg K 20 — Za to znižano ceno se bo izdalo: 2 kg moka in ½ kg masti za osebo. Izdaja: Za moko: Petek in soboto. Za mast: Ponedeljek in torek. Nastaviti se, ni potrebno, ker to prodajalnica odprta celi dan. Mestni magistrat Maribor.

Mariborska porota.

Maribor, 16. decembra.

Velika „revolucija“ v Mali Nedelji.

(Dalje.)

Sv. Tomaž je bil pred nadaljno anarhijo rešen. Toda glas teh prvih poizkusov in uspehov — mnogo ljudi je pri dogodkih pri sv. Tomažu prišlo do „cenenege“ blaga — se je že raznesel širom po sosednjih krajih. In velik del plenilcev pri sv. Tomažu je izdal parolo za vpad na Malo Nedeljo, kjer so se zlasti v trgovini Fran-

ceta Senčarja v dneh 5. in 6. novembra izvršili dogodki, ki so predmet prve, torej današnje razprave.

Glas o „revoluciji“ pri Sv. Tomažu se je raznesel po vsem okraju, a našel je največ odmeva v okolici Male Nedelje v vaseh Badislovci, Godemarci, Trnovci, Rakovci, Rakovski Vrh in dr. Mnogo ljudi iz teh vasi se je udeležilo pohoda in dogodkov pri sv. Tomažu, od koder jih je napadeni trgovec Kegel s streljanjem pregnal. Med temi so se nahajali tudi nekateri današnji obtoženci (Črnjavič, brata Kukovec in Kranjc). Vračali so se od Sv. Tomaža z načrtom, čes, zdaj gremo pa nad Malo Nedeljo. Dočim se je ta del „sovražne armade“ vtaboril na Rakovskem Vrh, se je zbiral drugi del take „armade“ v sosednjih vaseh okolj Male Nedelje.

Pa tu je treba predstaviti glavne junake in voditelje obeh teh „armad“. Tu imate 55 let starega korenjaka Antona Senjurja, katerega javni obtožitelj dolži kot kolovodjo, ki je vodil drugo revolucionarno armado in ki je sploh največ kriv dogodkov pri Mali Nedelji. Poleg Senjurja sedita brata 24 let stari Anton in 33 letni Alojz Vrbnjak. Oba brata sta igrala pod Senjurjevim „vrhovnim poveljstvom“ najodločilnejšo vlogo; Alojz je kot četovodja in podpoveljnik spravljal tovariše in »tren« — to so bile ženske — v vrsto; a Anton — velik korenjak — je igral vlogo »Rauberhauptmana«; nosil je Senjurjevo staro sabljo, preko ramen pa še oficirsko „Feldbindo“. Zraven zadnjih dveh junakov sedi 30 let stari posestnik Filip Munda. V drugi vrsti sede: Franc Kosi, 24 let star, Jakob Canjkar, roj. 1885 — vsi ti so doma v Badislovcih. Potem: 24 let stari Feliks Lajh iz Godemarcev, 27 let stari Anton Črnjavič iz Trnovcev, 22 let stari Franc Kukovec iz Rakovcev, 23 let stari Josip Jurgec (njegov brat je med tem časom našel svojega sodnika na drugem svetu). Zadnji obtoženec je 43 let stari Alojz Kranjc, posest. iz Trnjevcev. Kakor že omenjeno, je v to revolucijo zapletenih še 19 obtožencev, ki pridejo ob drugi priliki pred drugo sodišče v razpravo. In zdaj si to veliko revolucijo v Mali Nedelji lahko pogloblje ogledamo.

V Mali Nedelji prebiva premožen trgovec Franc Senčar. Ljudstvo je imelo, kakor sploh našel svojega sodnika na drugem svetu). Zadnji obtoženec je 43 let stari Alojz Kranjc, posest. iz Trnjevcev. Kakor že omenjeno, je v to revolucijo zapletenih še 19 obtožencev, ki pridejo ob drugi priliki pred drugo sodišče v razpravo. In zdaj si to veliko revolucijo v Mali Nedelji lahko pogloblje ogledamo.

Obtožba trdi, da je stari Senjur, zastaven vpliven mož, dne 5. novembra pričel ljudi nagovarjati, naj gredo k Senčarju po blago. Že zgodaj zjutraj je Senjur prišel v hišo Vrbnjakovih. Tu je dobil iz fronte domov došla brata Anton in Alojz Vrbnjak. Le ta dva je prigovarjal, da gresta gori na Malo Nedeljo, tam se zbirajo že oni, ki so se vrtili od plenenja iz Sv. Tomaža. Da je na nju še bolj pitisnil, jima je rekel: „Nista soldata, če ne gresta!“ Kaj takega si Vrbnjakova nista pustila očitati: odločila sta se za napad na Malo Nedeljo. Oborožila sta se, kot že omenjeno, eden kot „Rauberhauptman“, drugi kot „komendant“.

(Dalje sledi).

Razne vesti.

Obsodba madžarskih boljševikov. 12. t. m. je bila v Budimpešti končana razprava proti boljševiškim teroristom. Sodišče je obsodilo 12 boljševikov na smrt ostale pa v ječo od 4 mesecev do 12 let.

Upor vojaške posadke v Tešinu. «Narodni Listi» poročajo, da se je posadka v Tešinu uprla in povzročila velike nemire. Nad osem tisoč vojakov je vobegnilo deloma na Madžarsko deloma na Češko. Pobjegli vojaki pripovedujejo, da je življenje pod poljsko vlado v teh krajih nezno.

Zanimiv slučaj spovedne tajnosti prinaša ameriški „Glas Svobode.“ Pred dvema letoma je kuharica katoliškega duhovnika, Sypczyńskiego, v Leland Mich umorila sestro redovnico Mary Jha ter jo pokopala pod

cerkvi. Preiskava policije je ostala brezuspešna. Med tem časom pa je kuharico začela peči vest; šla je v Milwaukee, ter se tam spovedala župniku Novaku, kateri je o tem poročal predstojnici samostana, ta pa škofu Kozlowskemu. Med temi tremi je nastal sedaj spor, ali se more tak greh odpustiti ali ne. Za ta spor je končno izvedela tudi policija ter kuharico aretirala. Porotno sodišče jo je sedaj obsodilo v dosmrtno ječo. Sumi pa se, da je v to afero zapleten najbrže tudi župnik sam.

Konec rudarske stavke v Ameriki. Stavka v premogovnikih v Indijanopolisu se je končala pod sledečimi pogoji: Rudarji začnejo takoj z delom. Mezde se povišajo za 14%. Končno ureditev mezd prevzame posebna komisija.

Kuga v Carigradu se vedno bolj razširja. Zaprte so vse gostilne, zabavališča, šole in druga javna poslopja. Tramvajski promet je ustavljen.

Republikansko gibanje v Romuniji. Dunajsko časopisje poroča, da se v Romuniji širi republikansko gibanje, ki ga vodita Take Jonescu in general Averescu.

Revolucija v Mehiki. Iz Španije poročajo, da se revolucija v Mehiki širi vedno bolj in da se pričakuje prihod ameriške vojne mornarice v Vera Grusu.

Radi zadnjega bombnega atentata, na poslopje „Gambrinus“ v Firenci, ki pa k sreči ni povzročil nobenih človeških žrtev, se vrši obširna preiskava. Aretiranih je bilo že veliko število sumljivih oseb, vendar pa do pozitivnega razkritja še ni prišlo. Sodi se, da so atentat izvršili anarhisti.

Sijajen pogreb treh žrtev zadnjih izgredov v Milanu. Dne 7. t. m. se je vršil v Milanu sijajen pogreb socialistov: Gabba Brocca in Capiaghi-ja, ki so postali žrtev zadnjih burnih izgredov v Milanu. Pogreba se je udeležilo na tisoče in tisoče delavstva, več socijalističnih državnih poslancev, mnogo društev s 117 zastavami, med njimi jih je bila ogromna večina rdečih ter ena črna, (anarhistična) ter oddelk arditov v črnih čepicah. Na grobu so govorili: mag. svetnik prof. Mondolfo, poslanec Bellotti ter anarhist Vella.

Slovenci! Slovenke! Govorite povsod samo slovenski!

Najnovejša poročila.

Zahteve uradništva izpolnjene.

Ljubljana, 18. decembra. Uradne se poroča: Zahtevam uradništva se popolnoma ugodi. Tozadevna naredba izide tekom treh dni. (Kakor izvemo, se je na podlagi tega brzojava ravnokar započeta stavka končala. Op. ur.)

Izgoni iz Canade.

Dunaj, 17. decembra. «Der neue Tag» poroča iz Newyorka, da je Canada v zadnjem času izgnala nad 60.000 podanikov bivše avstroogrške monarhije, ki so se zadnja leta pred svetovno vojno naselili na njenem ozemlju kot kmetje in poljedelški delavci. Nove naselitve v Canadi se bodo dovolile izključno le pripadnikom aliiranih in asociiranih držav.

Izgube generala Judenića.

Moskva, 17. decembra. (Brezž) General Judenić je pri svojem umiku izpred Petrograda izgubil nad polovico svoje armade na mrtvih in ranjenih; ostanek njegovih čet se je porabil za izgradbo utrjenih postojank na sto vrst dolgi bojni črti.

Izdaja: Tiskovna zadruga.

Odgovorni urednik: Fr. Voglar.

Tiska Mariborska tiskarna v Mariboru.

Mala oznanila.

Prodaja konj. Iz zapuščine umrlega marjorja g. Drago Pož-a prodasta se dva krasna, elegantna konja. Jeden je star 10, drugi 5 let. Cena se poizve in konji se lahko ogledajo v artiljerijski vojašnici v Mariboru potom pooblaščenca podporočnika Slobodnika.

Kontoristinija, ki ima že malo prakse, se svenškega in nemškega jezika, strojepisja in eventualno stenografije. Vstop takoj, plača po dogovoru. Ponudbe na upravo tega lista.

Samostojen neoženjen mož, več hrvatskega ali slovenskega jezika v govoru in pisavi, dobi službo s popolno prehrano na posestvu Ternovec-Krapinske toplice, kamor naj se vpošljejo ponudbe z zahtevo plače in prepisi, spričeval. 3-3

Neoženjenega moža za moljenje krav potrebuje posestvo Ternovec-Krapinske toplice. Hrana v hiši. 3-3

Nova salonska suknja z telovnikom in več novih otročjih oblek ali posameznih delov oblek se prodaja. Evgenova cesta št. 8, II. nadst., levo. 3-2

Ženična ponudba. Železničar, 34 let star, se želi seznaniti z gospodično ali vdovo. Pohištvo potrebno. Pisma naj se pošljejo na upravo tega lista pod »126«. 2-2

Velika plemenska svinja in nekaj prašičev na prodaj v Studencih, Karlova cesta št. 24. 2-2

Kraljevsko slovensko gledališče v Ljubljani potrebuje

I. tenoriste

za zbor. Izurjeni pevci se naj oglasijo. Ker dobivajo lepo gažo, imajo sigurno eksistenco. Razventega jim je dana prilika, da obiskujejo konservatorij ter si izpopolnijo svoje znanje.

2 strugarja

za izdelovanje različnih držajev za svedre itd., spretni delavci, se za takoj iščejo. Ponudbe z označbo družinskih razmer je poslati na

Prvo jugoslovansko tovarno kopit in drugih lesnih izdelkov Loka pri Žusmu.

HISA

s gospodarskim poslopljem, vrtom, sadonosnikom in eno njivo, približno eden oral, se prodaja. Hiša stoji ob državni cesti, tik cerkve na najlepšem prostoru, pripravljeno za gostilniško obrt in trgovino. — Poizve se pri okrajnem odboru Selnica ob Dravi. 2-1

Pozor! Pozor!

Slavno občinstvo in trgovce opozarjam, da sem otvoril v Mariboru, Šilerjeva ulica 6, filijalko mojega

anončnega podjetja

v Ljubljani. — S tem zagotavljam v vsakem ozirju točno in kulantno postrežbo, ker sem tudi v vedni zvezi z zasedenim ozemljem.

Sem slavnemu občinstvu vsestransko na razpolago.

Podružnica anončnega podjetja v Ljubljani Drago Besellak

Maribor, Šilerjeva ulica 6

Cigaretne stročnice

cigaretni papir, mariborske in druge razglednice, pisemski papir, barvni traki vsake širokosti, ogljeni papir za pisalne stroje po najnižji ceni pri tvrdki

Stadler & Schmid, Maribor

Vetrinjska ulica št. 30 3-2

Karel Kocijančič

kamnoseško podjetje

Maribor, Schillerjeva ul. 25

priporoča

svojo veliko zalogo nagrobnih spomenikov iz marmorja in granita.

Prevzame tudi vsa v to stroko spadajoča dela.

Pozor! Gostilničarji, kavarnarji, vinogradniki! Pozor!

Trgovina z vinom Oset & Cajnko Slovenjgradec

Naznanjava, da imama veliko zalogo najboljšega sortiranega vina, kakor: Muškatelj, Rizling, Šipon, Burgundec, Portugiser, Šilhar, pristnega Ljutomeržana, Pekrčana, Haložana, Bizeljčana ter črna dajmatinska in banatska stara in nova vina.

KUPUJEVA: Iz vseh vinorodnih krajev vsa najboljša vina po najboljših cenah. Se priporoča 5-1

Andrej Oset in Franjo Cajnko.

Trgovci! Božični prazniki se bližajo, opozarjamo cenjen. trgovce, božične inserate

že sedaj inserirati, ker iste radi prejšnje naročitve lahko boljše izdelamo tako, da so, kar se tiče okusa in izpeljave, mnogo uspesnejši kot propaganda.

Pletenje, podpletenje in popravila nogavic prevzame
Strojna pletarna Valburge Oman
Maribor, Šolska ulica 4.

Pohištvo

Spalne, jedilne in gosposke sobe, kuhinjska oprava, podložki, modroci, otomane, spaln in dekoracijski divani, postelje, omare, mize in stoli iz mehkega in trdega lesa, železne postelje in umivalniki ter vse vrste lesenega, železnega in tapeciranega pohištva v vsakem slogu od proste do najfin. izvršitve po jako nizkih cenah pri tvrdki za pohištvo

KAREL PREIS, Maribor
Stolni trg št. 6.

Svoboden ogled!

Ceniki zastoj!

V zalogi »Tiskovne zadruga« v Mariboru je izišla brošura

„Jugoslovanska mučenika Zrinski in Frankopan“

Spisal Matija Pirc, profesor v Mariboru.

Brošura stane 1.— K, s poštnino 1'05 K Dobi se v vseh knjigarnah. Šolskim vodstvom pri večjih naročilih 10% popusta.

Agitirajte za „Mariborskega Delavca“ in med prijatelji našega tiska za „Tiskovno zadruga“ v Mariboru.

Raznašalci časopisov

Invalidi, dobe lep zaslužek. Zglase naj se v upravnistvu „Mariborskega delavca“.

Razpoštiljanje vina v sodih od 50 litrov naprej!